

Comentarii

Cine să-i mai înțeleagă?!

1. Situații concrete care au legătură cu tema

Pe site-ul Serviciului de evidență a populației – ținând de Primărie – cel interesat să se informeze cu privire la actele necesare pentru schimbarea cărții de identitate se poate trezi în situația paradoxală de a fi cufundat într-o stare de confuzie, pentru că ceea ce ar fi trebuit să-i explice anumite pasaje din pagina de start îi sună mai de neînțeles decât formularea de plecare – Documentul cu care se face **dovada adresei de domiciliu - [click aici](#) (copie xerox și original)**.

Fără o pregătire de specialitate (din domeniul dreptului administrativ), cetățeanul dă click acolo unde i se spune și se trezește pus în fața unei probleme despre care nici nu știa că o are: vrea să se informeze, știe limba română, dar nu pricepe ce spune chiar textul care este menit, aici, să-l lămurească. Să ne uităm și noi la câteva pasaje extrase din textul cu pricina. La adresa: http://www.dlep-iasi.ro/data/_editor/file/Dovada%20adresei%20de%20domiciliu2%281%29.pdf găsim documentul în cauză, care anunță, sub formula „DOVADA ADRESEI DE DOMICILIU SE POATE FACE CU UNUL DIN URMĂTOARELE DOCUMENTE:”, lămuriri pentru cei interesați. Să citim și unele pasaje din aceste lămuriri:

“hotărârile judecătorești, rămase definitive și irevocabile, privind:

- partajul unui imobil tip locuință,
- atribuirea dreptului de proprietate asupra unui imobil cu destinație de locuință,
- retrocedarea unui imobil
- constatarea uzucapiunii imobiliare”

sau

“- În cazul în care uzufructuarul unui imobil solicită eliberarea unui act de identitate nu este necesară declarația nudului proprietar, ca dovadă a adresei de domiciliu.

---

* Universitatea „Al. I. Cuza” Iași.

- Dacă nudul proprietar solicită eliberarea actului de identitate, în acest caz este necesară declarația uzufructuarului”.

În primul pasaj, ne interesează ultimul rînd – *constatarea uzucapiunii imobiliare* –, iar în al doilea pasaj, ne interesează termenii *uzufructuarul* (unui imobil) și *nudul proprietar*. Sigur, un notar, un avocat sau orice altă persoană cu pregătire de specialitate în domeniul dreptului, precum și persoanele cu un nivel de cultură generală mediu și peste mediu pot înțelege despre ce este vorba (dar se și pot amuza de situația creată de constructorii mesajului public „de informare”). Cine a citit Balzac, de pildă, a trebuit să se uite în dicționar și a aflat ce înseamnă *a avea uzufructul unui bun* sau *a avea nuda proprietate* asupra unui bun. Trecem și noi în revistă articolele din dicționar (Dex online) și aflăm:

UZUFRÚCT s. n. Drept acordat unei persoane de a se folosi pe deplin de un bun care aparține altei persoane și pe care trebuie să-l restituie la încetarea acestui drept. – Din lat. **uzufructus**. Cf. fr. usufruit.

NUD, -Ă, (1, 3, 4) nuzi, -de, adj. (...) 4. Adj. (În sintagma *Proprietate nudă* = proprietate pe care o stăpânește cineva fără a se bucura (vremelnic) de uzufructul ei. – Din lat. **nudus**, it. **nudo**.

UZUCAPIÚNE s. f. (Jur.) Dobândirea dreptului de proprietate asupra unui bun prin posedarea lui o anumită vreme. [Pr.: *-pi-u-*] – Din fr. **usucapion**.

O parte a populației, cea mai informată, știe sau știe să caute în dicționar.

Ce ne facem, însă, cu restul populației? Sigur, un răspuns ar fi de tipul: „cei care ajung să se informeze dintr-o pagină de web sînt capabili să înțeleagă și limbajul juridic sau știu să caute într-un dicționar”. Trebuie adăugat însă faptul că aceeași informație este dată și sub formă imprimată, pentru cei care vîin să se informeze „la fața locului”, adică la Direcția locală de evidență a persoanelor, un serviciu public pus la dispoziție de către Primăria municipiului Iași întregii populații din teritoriul pe care aceasta îl administrează.

Carte identitate

Expirare perioadă valabilitate - Preschimbare la cerere - Modificare date stare civilă - Altele

[Înainte de întocmirea dosarului pentru eliberarea actului de identitate vă recomandăm să citiți rubrica Informații generale despre actul de identitate.](#)

ACTE NECESARE:
*Actele se prezintă în ORIGINAL - nu se acceptă copii legalizate.

- 1. Cererea pentru eliberarea actului de identitate:**
- se obține de la ofițerul de serviciu sau se descarcă [Anexa 11](#) și se listează pe o singură foaie A4, față-verso; se va completa de către solicitant și se va semnă în fața lucrătorului de la ghișeu
- 2. Actul de identitate**
- 3. Certificatul de naștere** (copie xerox și original)
- 4. Documentul cu care se face dovada adresei de domiciliu - [click aici](#) (copie xerox și original):**
Dacă solicitantul nu este titularul spațiului de locuit este necesară prezența găzduitorului care va prezenta actul de proprietate(copie xerox și original)
Dacă găzduitorul nu se poate prezenta la serviciul public comunitar de evidență a persoanelor, declarația de primire în spațiu poate fi consemnată la notarul public, la misiunea diplomatică sau oficiul consular al României din străinătate sau în prezența polițistului de la postul de poliție-pentru mediul rural.
- 5. Dacă solicitantul a avut carte de identitate va preda **Cartea de alegător****
Dacă titularul nu a intrat în posesia acestui document sau l-a pierdut, va menționa acest fapt pe cerere.
- 6. Chitanța reprezentând contravaloarea cărții de identitate (7 lei) + taxa extrajudiciară de timbru (5 lei) se achită la sediul nostru.**

Există, e drept, un mod general de a gândi populația țării și asta se vede în formulări de genul „toată lumea știe așa ceva” sau „cine nu știe așa ceva?” Sînt chiar formulările luate cel mai adesea drept exemplu pentru a arată care este diferența dintre operatorii logici („orice”, „toți/toate”) și sensul acestor formule în limajul natural. În formule logice, „toată lumea” ar însemna TOATĂ LUMEA, adică toți cei peste șapte miliarde de locuitori ai planetei, fără rest, fără excepții. În expresiile din limbajul natural, aceeași formulă înseamnă mult mai puțină lume, variind între „cei ca noi” și „cei pe care-i cunoaștem”. Or, în discursul public – chiar și în cel administrativ – mesajele ar trebui să ajungă la toată lumea. Nu chiar în sensul din logică al formulării, dar măcar la toată lumea pe care o privește o măsură legislativ-administrativă, adică întreaga populație a unui teritoriu dat (și clar delimitat): toată lumea din satul nostru, adică TOȚI locuitorii satului nostru, respectiv, toată lumea din orașul nostru, din țara noastră, din uniunea noastră de state. Mesajele de acest tip nu-i privesc discriminatoriu pe cetățeni, deci nu contează nivelul lor de pregătire intelectuală, stilul lor de viață și mai ales nivelul la care, modul în care sau registrul în care se pot folosi de acea limbă istorică în care a fost trimisă informația.

2. Ce spun teoriile?

Cele de mai sus nu sînt decît un exemplu pentru felul în care se poate rata comunicarea în condițiile în care se pleacă de la ideea că expresia corectă, eventual extrasă chiar dintr-un text de lege, asigură buna înțelegere a mesajului, indiferent de publicul vizat. Revenim o dată în plus la formula lui Ivan Preston, cea care spune că înțelesurile sînt în oameni, nu în mesaje și, ajutați de această remarcă, înțelegem cum se poate rata o comunicare dacă nu sînt atent reprezentați mental cei cărora li se adresează mesajul, cu competențele lor lingvistice, enciclopedice și de comunicare, cu asumțiile lor cognitive și cu expectanțele lor, cu toleranța lor și cu disonanța cognitivă cu privire la tema în discuție. Același lucru se poate spune în diverse moduri și astfel un același conținut ideatic poate fi făcut accesibil unor publicuri foarte diferite din punctul de vedere al nivelului de utilizare a limbajului, în condițiile cunoașterii și utilizării aceleiași limbi istorice. Uneori este vorba despre diferența dintre a numi pepenele verde *lubeniță* sau *harbuz* (variație diatopică), alteori este vorba despre diferența dintre a vorbi despre a-ți prelungi posesia asupra unui bun pînă cînd legea te va considera proprietarul acelui bun sau a vorbi despre *uzucapiune* (pe care îl poate scrie cineva sub forma *usucapiune*, arătînd mai mult decît că știe ce înseamnă termenul, adică demonstrînd că știe că este un termen intrat în limba română prin împrumut din franceză) – variație diastratică. Diferențele aduse în discuție trimit la problematica competențelor de comunicare ale participanților la o interlocuție. Fără a ajunge la coextensivitatea lărgită a acestor competențe, succesul comunicării nu poate fi lucru sigur.

Ratarea țintei în comunicare nu este în toate cazurile un lucru foarte grav. Uneori, vorbitorul este chiar salvat de faptul că nu s-a făcut bine înțeles de interlocutor(i), pentru că, oricum, alesese să spună ceva inadecvat. Ar rămîne în discuție cazurile în care discursul are, fie ceva oficial în el (transmite informații necesare funcționării sistemului), fie ceva de mare importanță – și, poate, chiar grav! – cuiva care ajunge să depindă de ceea ce este spus. Înțelegerea legislației, înțelegerea preceptelor după care funcționează un sistem în care vine să se înscrie receptorul mesajului, înțelegerea de către pacient a diagnosticului pus de doctor și a comportamentului recuperator pe care acesta din urmă i-l recomandă, înțelegerea de către doctor a “poveștii” spuse de pacient în cadrul momentelor de construire a empatiei doctor-pacient, întru descifrarea acelor date care ar putea ajuta la punerea diagnosticului,

înțelegerea explicațiilor primite de la farmacist cu privire la modul de administrare a unui medicament sau cu privire la opțiunile pe care clientul le poate face între diverse versiuni de prezentare a unei aceleiași substanțe de bază etc. sînt doar cîteva situații în care adecvarea registrului de expresie la registrul de receptare este extrem de importantă și, deci, necesară.

Fără false pudori, vom aduce în discuție și cazurile – mai numeroase decît ne-ar conveni să credem sau să declarăm – în care competențele lingvistice ale populației se reduc la utilizarea unei limbi funcționale restrînse la ceea ce le poate servi în muncile simple și repetitive, specifice spațiilor în care trăiesc de generații sau în interacțiuni sociale minime. Cu un bagaj sub modest, acești (numeroși!) vorbitori ai limbii unui spațiu cultural-național cum este România au foarte mici șanse de a pătrunde conținutul mesajelor care, în principiu, ar trebui să-i facă pe deplin funcționali în mediul social mai larg, al națiunii, de pildă. Nu au dispărut, în România, cazuri ca cel al lui Ipingescu sau cel al lui Jupîn Dumitrache, pentru care termeni ca “sufragiu” sau barbarisme precum “a manca” sunau familiar numai după ce le perverteau și forma, și înțelesul.

Rămîne, bineînțeles, privilegierea funcției metalingvistice a limbajului, așa cum o descrie Roman Jakobson. Pare imposibil, însă, un effort de a refraza la nesfîrșit fiecare mesaj pînă apare lumina pe chipul interlocutorului. La nivel de public larg, o astfel de abordare este de negîndit.

3. Chestiunea esențială

Ne întoarcem la o mai veche idee pe care nu conținem să o susținem, aceea a nevoii de adecvare în comunicare, ca principiu suprem (cineva chiar a dorit să afle, ca precizare, cum adică “adecvare” pur și simplu, adecvare la ce?; și nu am răspuns întrebării, așa cum nu cred că e nevoie ca membrii corpului US Marines să primească explicații la vestita lor deviză, *Adapt and survive*, pentru că ei înțeleg fără efort că este vorba despre a se adapta la orice situație, la orice context, la orice interactant și, cînd spunem “orice”, vedem acolo infinita diversitate a situațiilor, a contextelor, a interactanților). La fel stau lucrurile și în comunicare.

Am adus în discuție chestiunea adecvării în comunicare pentru a sublinia că-i revine enunțiatorului să-și adapteze discursul la ceea ce-și va fi imaginat că așteaptă publicul său de la el, dar și la ceea ce-i atribuie acelui public drept asumptii cognitive, capacități de înțelegere, nevoi de informare sau posibilități de reacție potrivită la discurs. Un medic care

practică în mediul rural, de exemplu, ar avea multe de povestit unui coleg de la un spital din Capitală, dar ar avea multe cunoștințe de comparat cu un coleg, tot medic în mediul rural, dar într-o cu totul altă zonă a țării, iar lucrurile ar deveni și mai importante când aceștia ar avea de comparat modurile în care se înțeleg cu pacienții lor de vârste diferite. Nu este vorba despre cunoștințe medicale, ci despre limba pe care o folosesc pentru a se înțelege cu pacienții lor. Un caz aparte, din ce în ce mai des întâlnit, îl reprezintă, pentru medici, apariția generațiilor care se informează exclusiv de pe Internet și vin la medic doar cât să arate că știu ei mai bine, că nu e medic mai bun decât Internetul. Utilizarea dezinvoltă a unei terminologii deprinse fără baza solidă a formației necesare în domeniu, amestecul de planuri și de termeni, incapacitatea de a distinge între diferite filosofii de abordare îi transformă pe acești atoateștiutori în monștri greu de controlat și greu de îndrumat din punct de vedere medical. E amuzantă, fără îndoială, reclama la un credit de nevoi personale, în care un viitor tată, aflat chiar în sala de nașteri, încearcă să negocieze întârzierea venirii pe lume a bebelușului său cu o lună-două, pe motiv că nu a avut bani ca să-i termine amenajarea camerei, iar argumentele sînt cam de ganul: “lăsați, că știu că se poate, acum știința a mai evoluat, cu parabenii, aloe vera, conzime, am mai citit și eu, mă pricep”. Realitatea pe care se bazează gluma din reclamă este, însă, una alarmantă: există tipul acesta de indivizi care cred că știu totul și care devin interlocutori-problemă pentru medici, iar numărul lor pare să crească.

4. Discuții pe marginea exemplurilor

Trecînd la problematica receptării și a corectei înțelegeri a legislației, am putea arunca din nou o privire la exemplul din introducere. Se știe că limbajul juridic românesc își are rădăcinile în secolul al XIX-lea și că nu a evoluat prea mult de atunci, așa că nu trebuie să ne mire faptul că exprimările din domeniu, fie stîrnesc rîsul (dar un rîs dublat de o undă de nostalgie față de vremuri trecute), fie ne lasă perplecși din pricina multelor cuvinte de neînțeles. N-ar trebui să ne lăsăm amuzați, însă, de exprimări specifice unui domeniu cu un impact atît de important în viața societății.

Ce rămîne de făcut?

Interpretarea textelor așa-zis amuzante în termeni pe înțelesul publicului-țintă ales.

Dacă înțelegem că publicul poate fi extrem de divers, întrucît vorbim, practic, despre întreaga populație, atît de diversă, a țării, atunci

înțelegem că „traducerea” va trebui să țină seama de diferențele dintre publicuri din punctul de vedere al competențelor de comunicare și să facă apel la cunoștințe de pragmatică discursivă pentru a face Legea înțeleasă de fiecare cetățean. Vom avea, deci, traduceri mai multe, din limbajul specializat al juridicii în diverse limbaje, fiecare fiind ales să fie cel utilizat – și, deci, de înțeles – în cadrul unei anumite comunități (distincte de celelalte prin regiunea în care trăiește, prin vîrstă, prin nivelul de formare sau chiar prin apartenența la anumite clase sociale sau profesii).

La un alt nivel, deplasînd ținta tematicii noastre, discuția poate avea drept subiect modul în care s-ar putea asigura corecta receptare a rezultatelor cercetărilor din domenii diverse (mai ales din spațiul științelor socio-economice). Nimeni nu pare să se fi preocupat de faptul că tocmai cei care ar trebui să fie beneficiarii finali ai cercetărilor în domeniul socio-economic nu ajung să beneficieze de nimic din noile descoperiri. Această situație este rezultatul unei comunicări defectuoase, nespecialiste, între lumea cercetătorilor și populația vizată, de fapt, de acele rezultate. Devine interesantă compararea țințelor propuse de cercetători în formularea proiectelor (pentru care au cîștigat competiții și, deci, bani!) cu nivelul la care se oprește circulația informației așa cum este ea formulată în rapoartele de cercetare. Același remediu ca mai sus trebuie avut în vedere: traducerea lucrurilor care sînt importante pentru diversele zone ale populației în formulări pe înțelesul oamenilor aparținînd fiecărei zone (prin „zone”, propunem să se înțeleagă părți din populație, caracterizate, fiecare, după modalitățile specifice de utilizare a unei aceleiași limbi – a limbii române, de pildă). Variațiile diafazice, diastratice, diatopice etc. sînt cele în baza cărora se pot determina tipare și se pot construi modele de traducere automată, capabile să asigure transferul informațiilor pînă la cetățeanul simplu, membru al grupului de beneficiari vizați de descoperirile științifice, indiferent de nivelul competențelor sale lingvistice și comunicaționale.

Se cuvine o nouă referire la cele spuse de Ivan Preston: de data asta, vom lua în atenție observația profesorului american cu privire la greșeala pe care o fac nespecialiștii în comunicare atunci cînd cred că un mesaj clar și bine formulat din punct de vedere gramatical este suficient pentru ca toată lumea să înțeleagă conținutul acestuia. Subscriem total la această susținere: este o greșeală. Nu există discurs care să aibă drept public pe toată lumea, după cum orice discurs își are publicul său. Deci, într-o primă etapă, trebuie gîndită traducerea din limba funcțională (a medicilor, a farmaciștilor, a juriștilor, a economiștilor etc.) într-o limbă standard ideală, dar trebuie gîndită și o a doua etapă, una de rafinare a traducerii,

pentru că a te exprima în limbajul comun nu înseamnă a spune lucrurile într-un singur fel. Altfel, riscăm să nu ne înțeleagă decît persoanele cu un nivel de formare și de cultură peste medie, or populația vizată efectiv de aplicarea descoperirilor este vastă și diversă, ajungînd, așa cum am mai spus, pînă la dimensiunile întregii populații a țării, ca dimensiune și varietate.

Un alt caz-exemplu poate fi eșecul votării Constituției UE. Cu cîțiva ani în urmă, țările membre au fost confruntate cu un eșec care, în anumite cazuri, a fost chiar îngrijorător: populația Europei (unite!) era chemată la urne pentru a susține, prin vot, acceptarea unei legi fundamentale pentru buna funcționare a Uniunii Europene. Rezultatul mai slab decît modest i-a determinat pe inițiatori să vrea să afle explicația, iar răspunsul a mai scos o dată în evidență importanța comunicării: lumea nu a votat sau a votat cu „NU” pentru că nu înțelegea ce i se cere și de ce. Calculele arătau, totuși, că se cheltuiseră foarte mulți bani pentru comunicare, în prepararea campaniei. Campanie neprofesionistă, e limpede!

Să mai privim la un caz, tot de la Bruxelles. În iulie 2013, Doamna Sara Goldberger, *Outreach Manager și Senior Policy Advisor*¹ la Parlamentul European, deschidea o discuție, pe o rețea profesională, cu privire la oportunitatea ideii ca Parlamentul European să comunice (cu populația Europei, se subînțelege) în preajma alegerilor. Doamna Goldberger aduce chiar în discuție problema transparenței: o instituție publică precum PE trebuie să accepte să fie transparentă. Înțelegem că este, într-adevăr, o problemă la PE și că trebuie discutată pentru a găsi soluții. Asta încearcă să facă și profesionista noastră. Bine școlită, Domnia Sa face exact ceea ce trebuie, adică pleacă în discutarea chestiunii de la definiții. Am putea crede că lucrurile devin din ce în ce mai limpezi. Nu, nu devin! Ni se citează din *Merriam-Webster Dictionary* și din *The Business dictionary* (unde apar trei definiții) și constatăm, la fel ca și inițiatoarea discuției, că definițiile nu sînt nici asemănătoare, nici clare. Se apelează, în fine, și la *Wikipedia*, dar claritatea tot nu apare. În atare condiții, ne întrebăm pe ce baze se poate purta discuția despre oportunitatea (sau nu) de a avea PE comunicînd cu noi în preajma alegerilor. Și aceasta, dintr-un motiv foarte simplu: nu știm despre ce vorbim atunci cînd spunem „transparentă” (este, de altfel, modul în care am și participat la discuție, semnalînd că avem mai întîi o problemă de

---

¹ Deja, pentru o parte dintre cititorii acestui text, apare o dificultate: sîntem siguri că știm ce înseamnă cuvintele scrise cu italice sau e mai bine să consultăm materiale de referință? Nu e nimic sigur nici despre instituția „Parlamentul European”, dar acolo putem gîndi prin extrapolare (ceea ce nu ne salvează, de altfel!).

semantică). Pînă la urmă, problema își va afla rezolvarea, dar nu e simplu, deși discuția se poartă între specialiști. Să încercăm acum să ne imaginăm efortul necesar pentru a purta aceeași discuție la nivel larg, la nivelul populației UE. Cine cum i-ar spune transparenței? Cine ce ar înțelege? Cum s-ar putea asigura specialiștii în comunicare de la PE că transparența instituției lor este percepută așa cum e și cîtă e, de toată lumea?

La urma urmei, chestiunea transparenței Parlamentului European nu este o problemă-cheie pentru europeni. Sînt alte chestiuni, cu impact major în existența fiecăruia dintre noi, care se cer grabnic discutate și, deci, ale căror nume trebuie spuse în cîte feluri se cere pentru a fi bine înțelese, neîntîrziat, de toți.

5. În concluzie, ...

... deși se caută mereu soluții, acestea se dovedesc a fi doar parțiale și, privind la cele de mai sus, putem înțelege de ce. Rămînînd în sfera limbii standard, ideale, ca țintă a traducerilor intrasemiotice (din limbaje specializate în limba standard), majoritatea populației rămîne neinformată sau informată parțial și incorect. Dacă nu facem pasul către uzul comun – sub oricîte forme s-ar prezenta limba la acest nivel – traducerile vor duce la texte la fel de opace pentru ținta ultimă, cetățeanul nespecialist, masa mare a destinatarilor finali ai discursurilor publice. Retrăim astfel, la infinit, experiența bieților Jupân Dumitrache și Ipingescu, cititori neinstruiți de gazetă:

IPINGESCU (*citește greoi și fără interpunctuație*): [...] ținta Democrației române este de a persuadea pe cetățeni, că nimeni nu trebuie a mânca de la datoriile ce ne impun solemnaminte pactul nostru fundamentale [...]

JUPÂN DUMITRACHE (*mulțumit*): Ei, bravos! Aici a adus-o bine.

IPINGESCU (*căuțînd șirul unde a rămas*): „... A mânca... sfînta Constituțiune...”

JUPÂN DUMITRACHE (*cam nedumerit*): Adică, cum s-o mănânce?

IPINGESCU: Stai să vezi... că spune el... „Sfînta Constituțiune, și mai ales cei din masa poporului...”

JUPÂN DUMITRACHE (*nedomirit*): E scris adînc.

IPINGESCU: Ba nu-i deloc. Nu pricepi? Vezi cum vine vorba lui: să nu mai mănânce nimeni din sudoarea bunioară a unuia ca mine și ca dumneata, care suntem din popor, adică să șază numai poporul la masă, că el e stăpân.

.....

IPINGESCU (*urmând cu tărie*): „[...] nu vom putea intra pe calea viritabilei progres, până ce nu vom avea un sufragiu universale...”
(*Amândoi rămân foarte încurcați.*)

JUPÂN DUMITRACHE: Adicăte, cum vine vorba asta?

IPINGESCU (*după adâncă reflecție*): A! Înțeleg! Bate în ciocoi, unde mănâncă sudoarea poporului suveran... știi: masă... sufragiu...

JUPÂN DUMITRACHE: Ei! Acu înțeleg eu unde bate vorba lui! Ei bravos! Bine vorbește...

(Ion Luca Caragiale, *O noapte furtunoasă*)

Les faux amis (sau *false friends*, în engleză) îi trădează cel mai adesea pe cei care-și doresc să-și depășească condiția măcar prin folosirea unui registru al limbii care nu le este, de fapt, cunoscut. Este doar una dintre capcanele în care pot cădea cei care ar trebui să fie ținta finală a unui discurs public, membrii societății, populația. Cauza nu este atît incompetența lor (lingvistică, enciclopedică), cît inadecvarea discursului prin care *Vocea Patriotului Național* țintea chiar... poporul.

Inadecvările pot fi, însă, corijate, iar țintele – cele declarate – pot fi realmente atinse. Despre asta a fost vorba în cele de mai sus.